اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

پنجشنبه
• ۱۹ آبان ۱۴۰۱
• ۱۵ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴
• ۱۰ نوامبر ۲۰۲۲

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۵۱۲ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۱۹۴ • ۴ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

معدن در دام دوگانگی سیاست‌ها

صادرات کالاهای غیرنفتی همواره به‌عنوان یکی از راه‌های کسب درآمد پایدار در کانون توجه برنامه‌های اقتصادی قرار داشـته اسـت. به این منظور، ابتدا مشخص کنیم سیاست اقتصادی کشور رو به کدام سو دارد؛ به‌عبارت دیگر، درون‌گرا است و بنا را بر حمایت از تولیدات داخلی قرار داده یا برونگرا است و رشد و شکوفایی تولید را در گرو رقابت بین‌المللی می‌داند. به این ترتیب، تکلیف بخش معدن و صنایع معدنی هم روشـن خواهد شـد. اگر اقتصاد درونگرا است، شانس صنایع معدنی در تکمیل زنجیره ارزش افزایش پیدا می‌کند و اگر برونگرا است، می‌توان برای افزایش صادرات و ارزآوری برنامه‌ریزی کرد. اما آنچه امروز در حوزه معدن به‌چشـم می‌خورد، نوعی تضاد و تناقض آشـکار است. از یک‌سو، کشور به ارز صادراتی حاصل از تولیدات معدنی نیاز دارد و از سوی دیگر، در برنامه چشم‌انداز هفتم توسـعه بر تکمیل زنجیره ارزش تاکید شـده است. این نابسامانی، داد فعالان هر ۲ بخش را درآورده است و موجب شده هیچ‌کدام به رشد و شکوفایی موردانتظار دست پیدا نکنند. ۳

شرط افزایش صادرات غیر نفتی از نگاه کارشناسان:

نقشه جامع تجارت تدوین شود

توجه به درآمدهـای غیرنفتی و بهره‌گیری از فرصت‌های آن برای اقتصاد بیمار ایران، در چند سـال اخیر در رأس شعارهای تجاری دولتمردان قرار داشته است. با نزدیک شـدن به زمـان تحویل لایحه بودجه سـال ۱۴۰۲ از سـوی دولت به مجلس شـورای اسـلامی، بحث درباره درآمدهای جایگزین صادرات نفت، مانند همیشـه بالا گرفته و نه‌تنها مدیران بخش‌های مختلف اقتصادی بلکه کارشناسان نیز راهکارهای جدی به دولت پیشـنهاد می‌کنند. در ایـن میان، به‌عقیده برخی افراد توجه به صادرات غیرنفتی و استفاده از ظرفیت بازارهای کشورهای همسایه، می‌توانـد فرصتی طلایی برای تجارت و بهبود درآمدهای ارزی ایران باشـد. اما از سـویی دیگر، بعضی از کارشناسـان عقیده دارند به‌دلیل وجود مشکلات اساسی در روند فعالیت‌های بازرگانی، ایجاد بسـترهای صادراتی کافی نیست و اگر دولت خواهان افزایش درآمدهای غیرنفتی اسـت، باید بیشـتر به موانع امروز در تجارت توجه کند. ۲

عکس: صمت

فروش زیرمیزی قطعات یدکی قوت گرفت

پارادوکس جدید در بازار قطعات یدکی ۴

یادداشت‌های امروز

ثبات قوانین لازمه توسعه ۲

صادرات، مکمل زنجیره تولید است ۳

گزارش روز

سامانه‌هایی برای ثبات بازار ارز راه‌اندازی شد

رئیس کل بانک مرکزی از راه‌اندازی سامانه‌هایی برای ثبات بازار ارز خبر داد و گفـت: بانک مرکزی در همه امور بازار ارز حضـور دارد. به گـزارش ایرنا، علی صالح‌آبادی در حاشـیه جلسـه هیات دولت با حضـور در جمـع خبرنگاران دربـاره بـازار ارز گفـت: اقداماتـی در حوزه نوسـان ارز انجام شـده و مهم این اسـت ثبـات و تعادل در نرخ ارز داشـته باشیم. رئیس کل بانک مرکزی با بیان اینکه بانک مرکـزی در همه امور بازار حضور دارد، گفـت: صادرکنندگان در سامانه‌های مختلف عرضه‌های خوبی انجام می‌دهند و مشکلی در عرضه ارز وجود ندارد. عرضـه ارز مورد اقبال به اندازه کافی وجود دارد و اقداماتی اندیشـیده شـده اسـت. صالح آبادی با بیان اینکه محدودیت‌های صرافی‌ها موجـب ایجاد صف برای متقاضیان ارز شده است، تصریح کرد: سـامانه هایی راه‌اندازی شده است که در این سـامانه‌ها ارز و سـکه عرضه می‌شود. رئیس کل بانک مرکزی خاطرنشـان کرد: حدود ۴۰ شعبه بانک در نظر گرفته شد تا مانند صرافی‌ها ارز مورد نیاز را ارائه کنند تا با توجه به وفور ارز، دسترسی مردم برای خرید ارز آسـان شود. وی ادامه داد: ابزار مختلفی برای بازار داریم که گواهی سکه که به تازگی رونمایی و معامله شد، یک نمونه آن اسـت. این اقدامات با قدرت تداوم خواهد داشت و ایجاد ابزارهای دیگر هم در دست بررسی است.

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای
نوبت اول
شماره: ۵۲۴۵۵۰۰۲
شرکت فولاد خوزستان (سهامی عام)

مناقصه‌گزار: شرکت فولاد خوزستان
شرح مناقصه: عملیات تعمیر و بازسازی سازه‌های فلزی فولادسازی و سایر سازه‌های صنعتی شرکت فولاد خوزستان
نوع مناقصه: عمومی یک مرحله‌ای
مدت زمان: ۳ سال
مهلت اعلام آمادگی: تاپایان وقت اداری روز جمعه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۷ (با ارسال ایمیل به نشانی زیر) داوطلبان شرکت در مناقصه یا مراجعه به وب سایت pim.ksc.ir ضمن ثبت‌نام و درج کلیه اطلاعات عمومی و تکمیلی خود، مستندات و مدارک لازم خود را پیوست نمایند.
دریافت اسناد مناقصه (پس از تایید کمیته ارزیابی تامین کنندگان) از تاریخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۱ به مدت دو روز در قبال واریز مبلغ ۵۰۰,۰۰۰ ریال (غیرقابل استرداد) به صورت آنلاین از طریق آدرس pim.ksc.ir (پس از ورود به سیستم با نام کاربری و رمز عبور / منوی مناقصات / عملیات / خرید اسناد تخصصی)
دریافت الکترونیک فایل اسناد تخصصی مناقصه از طریق آدرس pim.ksc.ir (پس از ورود به سیستم با نام کاربری و رمز عبور / منوی مناقصات / عملیات / اسناد تخصصی)
تاریخ تحویل پیشنهادات: روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۲
تاریخ گشایش پاکات پیشنهاد قیمت / فنی: روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۳
مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: ۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
نوع تضمین: ۱) ضمانتنامه معتبر بانکی ۲) چک تضمینی و یا واریز مبلغ در وجه شرکت فولاد خوزستان ۳) انجام بلوکه مالی از مطالبات شرکت کننده نزد فولاد خوزستان
نشانی شرکت: اهواز - کیلومتر ۱۰ جاده اهواز بندر امام، شرکت فولاد خوزستان. **مدیریت:** خرید خدمات و قراردادها
تلفن: ۰۶۱-۳۲۱۳-۶۴۱۶ **ایمیل:** MAEHDAEI@KSC.IR
تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۸/۱۹ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۸/۲۲
روابط عمومی شرکت فولاد خوزستان

وزارت راه و شهرسازی
اداره‌کل راه و شهرسازی استان تهران
نوبت دوم
آگهی مناقصه عمومی شماره ۱۴۰۱/۲۰

اداره‌کل راه و شهرسازی استان تهران در نظر دارد پروژه ذیل را ازطریق برگزاری مناقصه عمومی یک مرحله‌ای با ارزیابی کیفی از طریق سامانه تدارکات الکترونیک دولت واگذار نماید.

ردیف	موضوع	شماره مناقصه در سامانه ستاد	تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار (ریال)	برآورد اولیه (ریال)
۱	ساماندهی تقاطع غنی آباد	۲۰۰۱۰۰۳۰۲۹۰۰۰۰۱۶	۱۰,۷۵۹,۳۰۴,۲۸۰	۲۳۷,۹۶۵,۲۱۴,۰۸۵

کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌هـا از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شـد. همچنین ارسال فیزیکی پاکت (الف) مطابق برنامه زمانی زیر به آدرس مناقصه‌گزار الزامی است. (نوع تضمین یکی از تضامین معتبر در آیین‌نامه تضمین به شماره ۱۲۳۴۰۲ مورخ ۱۳۹۴/۰۹/۲۲ می باشد.)
آخرین مهلت زمانی ثبت‌نام و دریافت اسناد: از تاریخ درج آگهی تا ساعت ۰۹:۰۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۵
آخرین مهلت زمانی ارسال پیشنهاد در سـامانه سـتاد و تحویل فیزیکی پاکت (الف) به دبیرخانه مناقصه‌گزار: ساعت ۰۹:۰۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۹
زمان بازگشایی: راس ساعت ۱۰:۳۰ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۹
آدرس مناقصه‌گزار: تهران، خیابان سپهبد قرنی، خیابان کلانتری، پلاک ۸۰، ساختمان شـماره ۱ اداره‌کل راه و شـهرسازی استان تهران.
تلفن تماس: ۸۸۹۲۱۵۰۵ داخلی ۲۲۰۷
تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۸/۱۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۸/۱۹
اداره‌کل راه و شهرسازی استان تهران

آگهی فراخوان شماره ۱۴۰۱/۰۷/ف
شناسایی و ارزیابی پیمانکاران احداث کارخانه تولید شمش طلا به ظرفیت سالانه ۱۰۰ کیلوگرم با استفاده از کانسنگ معدن طلای سرکهنو میرجاوه (سیاه جنگل)

شـرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد "نسبت به شناسـایی، ارزیابی کیفی و انتخاب شـرکت‌های واجد شـرایط و دارای گواهینامـه صلاحیـت پیمانکاری طرح و سـاخت بـا رتبه ۱ در رشـته صنعت و معدن و یا مشـارکت شرکت های دارای گواهینامه صلاحیت پیمانکاری با رتبه ۱ در رشـته صنعت و مهندسـین مشـاور دارای گواهی‌نامـه صلاحیـت خدمات مشـاوره با رتبه ۱ در رشـته کانه آرایی و فرآوری مواد و یا مشارکت شرکت های دارای گواهینامه صلاحیت پیمانکاری با رتبه ۱ در رشـته سـاختمان و ابنیه و پیمانکار با رتبه ۱ در رشـته تاسیسـات و تجهیزات به همراه مهندسین مشاور با رتبه ۱ در رشـته کانه آرایی و فرآوری مواد از سـازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشـور" واگذار نماید. لذا واجدین شـرایط می توانند جهت اخذ اسناد فراخوان به وبسـایت این شـرکت به نشانی www.geg.ir بخش مناقصه و مزایده مراجعه نمایند و حداکثر تا ساعت ۱۴ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۶ پاکات پیشنهادی خود را در محـل دفتر کمیسـیون معـاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران تحویل نمایند. شـرکت معدنی و صنعتی گل گهر در قبول و یا رد هریک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

آگهی استعلام عمومی (نوبت دوم) شماره ۴۰۱/۱۰/س

شـرکت معدنـی و صنعتی گل گهـر (سهامی عـام) در نظر دارد "چکاپ قلبـی و عروقـی پرسـنل کارفرمـا طبق نظر پزشـک طـب کار" را از طریـق برگزاری استعـلام عمومی به پیمانکار واجد شـرایط واگذار نماید. لذا کلیه متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد استعلام به آدرس الکترونیکی WWW.GEG.IR مراجعـه و اسناد مذکور و دستورالعمل ارزیابی کیفی و فنی را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین کنندگان از قسمت - مناقصه و مزایده دانلود نمایند. مهلت تحویل پاکات ساعت ۹ الی ۱۴ روز چهارشـنبه مـورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۵ در محـل دفتر کمیسـیون معـاملات مجتمع و یـا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشـد. لازم بـه ذکر است شـرکت معدنی و صنعتـی گل گهر در قبول و یـا رد هر یک یا تمـام پیشنهادات واصله بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

www.Gostaresh.news

آخرین اخبار و تازه ترین تحلیل ها را در
پایگاه خبری «گسترش نیوز»
دنبال کنید
www.Gostaresh.news

یادداشت

ثبات قوانین لازمه توسعه

یحیی آل‌اسحاق
رئیس اتاق بازرگانی مشترک ایران و عراق

پس از تشـدید تحریم‌هـای بین‌المللـی علیه ایران و محدود شدن فروش نفت، نگاه‌ها به‌سمت فرصت‌های صادرات غیرنفتی بیشـتر شد، هرچند تجارت ایران طی چند سال اخیر فرازونشیب‌های متعـددی را تجربه کرده، امـا آمار و ارقام اعلامی از سوی سـازمان گمرک نشـان می‌دهد تجارت خارجی ایران طی ۵ ماه ابتدایی امسـال نسـبت به مدت مشـابه سال قبل، رشـد مناسبی داشته اسـت. باوجود تحریم‌ها و محدودیت‌های تجاری، نه‌تنهـا واردات بلکه صادرات ایران طی حدود یک سال اخیر توسعه مناسبی داشته است و این اتفاق را می‌توان مدیون توسعه روابط ایران با کشورهای منطقه عنوان کـرد. به‌طورکلی برقراری ارتباط با کشـورهای عضو اتحادیه‌های اقتصادی منطقه‌ای و غیرمنطقـه‌ای، بـرای تمامی کشـورها مزایا و نقاط مثبت تجاری بسـیاری داشته و به‌دلیل این اهمیت، ایران نیز در تلاش اسـت تا روابط تجاری خود را با این کشـورها گسـترش دهد. با تشکیل هر اتحادیه اقتصادی، مزیت‌ها و شـرایط مناسب تجاری شـکل می‌گیرد و همکاری‌های چندجانبه برقـرار و کاهش عوارض و تعرفه‌های تجاری برای کشورهای عضو اتحادیه‌های تجاری و بهبود روند سرمایه‌گذاری برای فعالان اقتصادی، از مهم‌ترین مزایای حضـور در پیمان‌های تجـاری منطقه‌ای برای کشورها است، بنابراین اگر ایران بتواند روابط خود را به‌طورپایدار با کشورهای عضو اتحادیه‌های مختلـف اقتصـادی منطقـه حفظ کنـد، از تمام مزیت‌هـای تجـاری عنوان‌شـده بهره‌مند خواهد شـد. عضویت در اتحادیه‌هـای اقتصادی منطقه، مزایـا و ابعـاد مثبت متعـددی را بـرای اقتصاد تمام کشـورهای عضـو دارد، بنابرایـن مهم‌ترین موضوعی که می‌توانـد درآمدهای غیرنفتی ایران را افزایـش دهد، حفظ روابط تجاری و اسـتمرار اسـتفاده از بازار کشـورهای منطقه اسـت و این مسـئله به‌طورچندجانبه باید در برنامه‌های کلان کشـور دیده شـود، اما تنها وجود تفاهمنامه‌های تجاری برای توسـعه تجارت کافی نیسـت و باید سـایر مولفه‌های مربوط به این مسـئله نیز مهیا شـود، چرا که نبود برخی از این مولفه‌ها سـبب شـده تا مانع‌های جدی برای توسعه تجارت ایران با کشـورهای همسایه و منطقه شـکل گیرد. در تمامی کشـورهای جهان، یکی از شـروط اساسی افزایـش تجارت، وجود بسـترهای باثبات اسـت. ایـران نیز اگر خواهان توسـعه روابـط و صادرات به کشـورهای منطقه اسـت، باید پایه‌های قانونی باثباتی داشـته باشـد. سـرمایه‌گذاران خارجی و همچنین طرف‌های معامله باید از وجود بسـتری محکم در ایران اطمینان پیدا کنند، اما در شرایطی که به‌دلیل مسـائل مختلـف از جمله تورم، تولید در کشـور ما دچار تزلزل اسـت و سایر خلأهای زیرساختی به این ناامنی اقتصادی دامن می‌زنند، هیچ فعال اقتصادی خواهان انجام تجارت با ایران نخواهـد بود. ایران باید مقـررات و چارچوب‌های قانونی خود را باثبات کرده و بسـتر امنی را برای انجام فعالیت‌های تجاری فراهم آورد. بدیهی است، اگر از یک دیپلماسی اقتصادی ثابت پیروی کنیم، وضعیـت تجارت به‌ویژه صادرات و ورود سـرمایه به ایران، بهبود جدی و چشـمگیر خواهد داشت. باوجود تمام تلاش‌های انجام‌شـده برای عضویت ایران در اتحادیه‌های منطقه‌ای، به‌دلیل نبود ثبات در مقررات تجاری، هنوز نتوانستیم از ظرفیت‌های اقتصادی منطقه بهره‌برداری مناسب داشته باشیم. هر فعالیت اقتصادی بـرای بازدهی نیازمند زمان اسـت و اگر در این مدت قوانین باثبات نباشـند، سـرمایه‌گذاران و فعـالان اقتصـادی نمی‌توانند اقدامات خود را به‌سرانجام برسانند. از سوی دیگر، تا زمانی که تولید در کشـور ما دسـتخوش تغییر و تحولات جدی باشـد، نمی‌توانیـم تامین‌کننده باثبات کشـورهای واردکننده باشیم. در شرایطی کـه قوانیـن گمرکـی، چارچوب‌هـای مربوط به نقـل و انتقالات ارز و سـایر مسـائل این‌چنینی به‌طورمستمر تغییر کنند، فعالان بازرگانی نه‌تنها در تجارت دچار مشکل و آسیب خواهند شد، بلکه سـرمایه‌گذاران نیز رغبتی برای سـرمایه‌گذاری منابـع مالی خود در ایران ندارنـد، بنابراین علاوه بر بهره‌گیـری از ظرفیت‌های تجاری اتحادیه‌های تجاری منطقـه‌ای، ثبات قوانین داخلی از اهمیت زیادی برخوردار است. به‌نظر می‌رسد چارچوب‌ها و قوانین تجاری داخلی باید حداقل در بازه زمانی میان‌مدت مانند ۵ سال، بدون تغییر باقی بمانند. تنها با ایجاد اطمینان می‌توان روابط تجاری خود را حفظ کرد و گسترش داد.

شرط افزایش صادرات غیر نفتی از نگاه کارشناسان

نقشه جامع تجارت تدوین شود

عکس: صمت

برقراری ارتباط روان با کشـورهای هدف، از ماموریت‌های مهم سـازمان توسعه تجارت و وزارت امور خارجه است. این ۲ نهاد باید با همکاری یکدیگر ضمن هموار کردن مسیر روابط دیپلماتیک، تعداد رایزن‌های بازرگانی را افزایش دهند

ملیکا انصاری: توجه به درآمدهای غیرنفتی و بهره‌گیری از فرصت‌های آن برای اقتصاد بیمار ایران، در چند سال اخیر در رأس شعارهای تجاری دولتمردان قرار داشـته اسـت. با نزدیک شـدن به زمان تحویل لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ از سوی دولت به مجلس شـورای اسـلامی، بحث دربـاره درآمدهـای جایگزین صادرات نفت، مانند همیشـه بـالا گرفته و نه‌تنهـا مدیران بخش‌های مختلـف اقتصادی بلکه کارشناسـان نیز راهکارهای جدی به دولت پیشنهاد می‌کنند. در این میان، به‌عقیـده برخی افراد توجه به صادرات غیرنفتی و اسـتفاده از ظرفیت بازارهای کشـورهای همسـایه، می‌تواند فرصتی طلایی برای تجـارت و بهبود درآمدهای ارزی ایران باشـد. اما از سـویی دیگر، بعضی کارشناسـان عقیـده دارند به‌دلیل وجود مشـکلات اساسی در روند فعالیت‌های بازرگانی، ایجاد بسترهای صادراتی کافی نیسـت و اگر دولت خواهان افزایش درآمدهای غیرنفتی است، باید بیشتر به موانع امروز در تجارت توجه کند. صمت در این گزارش، ضمن بررسـی شرایط فعلـی تجارت ایـران، در گفت‌وگو بـا کارشناسـان و فعالان تجاری بـه موانع و فرصت‌های صادرات غیرنفتی پرداخته است.

تلاش برای افزایش تجارت غیرنفتی

تجـارت غیرنفتـی کشـور در ۴ مـاه نخسـت امسـال بـه ۴۶ میلیـون و ۸۱۵ هزار تـن کالا به ارزش ۳۴ میلیارد و ۴۸۰ میلیون دلار رسـید که نسـبت به مدت مشابه رشـد ۱۹ درصدی داشته است.

براسـاس آمار گمرک، سهم واردات و صادرات از این میزان در ارزش یکسـان اسـت و هر کدام ۱۷ میلیارد و ۲۴۰ میلیون دلار را نشـان می‌دهند که با رشد ۲۲ درصدی صادرات و ۱۷ درصدی واردات همراه بوده و براسـاس این آمار، تجارت غیرنفتی کشـور در مرداد، به ۸ میلیارد و ۱۰۹ میلیون دلار رسـید که نسبت به مرداد سـال قبل رشد ۲۵.۴ درصدی داشت.

در ایـن ماه، ۱۱ میلیون و ۳۲۵ هزار تن کالا به ارزش ۸ میلیـارد و ۱۰۹ میلیون دلار بین ایران و سایر کشـورها تبادل شد که نسبت به مرداد سال قبـل ۱۰.۶ درصد در وزن و ۲۵.۴ درصد در ارزش افزایش داشته است.

وی درباره میزان صادرات کشور در مرداد گفت: صادرات کشـور در مـرداد، ۸ میلیون و ۴۱۹ هزار تـن کالا به ارزش ۳ میلیـارد و ۶۴۸ میلیون دلار بوده که نسـبت به مرداد سـال ۱۴۰۰ با رشد ۱۱ درصـدی در وزن و ۱۸ درصـدی در ارزش همراه بوده است.

توسعه روابط دیپلماتیک، مهم‌ترین وظیفه ایران

یدالله صادقی، رئیس اسبق سازمان صنعت، معدن و تجارت اسـتان تهران در گفت‌وگو با صمت با بیان الزامات توسـعه تجـارت گفت: در چند سـال اخیر به‌ویژه با تشـدید تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران، توجه دولتمردان به درآمدهای غیرنفتی بیشـتر شد. به‌نظر می‌رسد در تدوین لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ نیز افزایش درآمدهای غیرنفتی همواره جزو اولویت‌های دولت سـیزدهم باشـد. توسـعه صادرات غیرنفتی، وابسـته به مولفه‌های متعددی اسـت و فراهم کردن هر یک از این بسـترها، می‌تواند تاثیری مهم در روند کلی تجارت ایران داشـته باشد. در تجارت خارجی، مهم‌ترین و اصلی‌ترین گره فعلی، رابطه ایران با سایر کشـورها اسـت. در حال حاضر فعالیت‌های تجاری ایـران بـا محدودیت‌های شـدید همـراه و به‌دلیل گسـترده بودن این موانع، تجارت رسـمی بازرگانان ما با بن‌بسـت‌های جدی مواجه است. وی ادامه داد: به‌علت فشـارهای تحریمی، آزادی عمل از بازرگانان ایرانی گرفته شـده و برای کسب سـهم از بازارهای بین‌المللی درگیر مشـکلات جدی هسـتیم، نه‌تنها صـادرات بلکـه واردات و تامین مـواد اولیه از خارج کشـور نیز از دیگر ثمرات تحریم‌هـای تجاری ایران اسـت، از این‌رو معتقدم توسـعه روابط دیپلماتیک و تجاری با سایر کشورهای جهان و همچنین بازاریابی موثر برای تولیدات ایرانی، مهم‌ترین گام در راسـتای توسـعه صادرات غیرنفتی ایران است. این کارشناس اقتصـادی تصریح کـرد: برقـراری ارتبـاط روان با کشـورهای هـدف، از ماموریت‌هـای مهم سـازمان توسـعه تجـارت و وزارت امور خارجه اسـت. این ۲ نهـاد باید با همـکاری یکدیگر ضمـن هموار کردن مسـیر روابط دیپلماتیک، تعداد رایزن‌های بازرگانی را افزایش دهند و زمینه را برای ایفای نقش مناسـب آنها مهیا کنند. در این راه، اتاق بازرگانی ایران به‌ویژه اتاق‌هـای بازرگانی مشـترک می‌تواند ثمرات مثبتی داشته باشد.

ضرورت همکاری نهادهای دولتی

صادقی در ادامه صحبت‌های خود، اعزام رایزن‌های بازرگانی به کشـورهای هدف را یکـی از راهکارهای مناسـب توسـعه صادرات ایـران معرفی کـرد و در این‌بـاره توضیح داد: اعـزام رایزن‌هـای بازرگانی به کشـورهای مختلف و نیازسنجی و بازاریابی از سوی آنهـا، از جمله مهم‌ترین بسـترهای ضروری افزایش صادرات غیرنفتی است. برخی شنیده‌ها حاکی از آن است که سازمان توسعه تجارت در استخدام یا اعزام رایزن‌های بازرگانی دچار مشکل است. اتاق بازرگانی ایران بـه نمایندگی از بخش خصوصـی می‌تواند در این زمینه به سـازمان توسعه تجارت کمک کند. این کارشناس اقتصادی تصریح کرد: اتاق بازرگانی ایران امکانات مناسبی داشته و اگر اختیاراتی به این بخش اعطا شـود، می‌تواند مشـکل رایزن‌های بازرگانی را مرتفع کند. نمایندگان اتاق بازرگانی ایران می‌توانند با ارزیابی کشورهای هدف و شناسایی لوازم ضروری برای توسعه صادرات، بازاریابی و در هموار کردن روند تجارت کشور نقش موثر و مهمی را ایفا کنند. سازمان توسعه تجارت و همچنین وزارت امور خارجه باید به ظرفیـت بخش خصوصـی و امکانات اتـاق بازرگانی ایران توجه بیشـتری داشته باشد و از این مزیت‌های موجود برای افزایش صادرات اسـتفاده کند،بنابراین یکـی از مولفه‌های مهمی که بایـد در لایحه بودجه سال آتی موردنظر دولت قرار گیرد، ظرفیت و توانایی بخش خصوصی و اهمیـت رایزن‌های بازرگانی برای افزایش صادرات غیرنفتی است.

تفاهمنامه‌های تجاری اجرایی شوند

صادقـی در ادامـه صحبت‌هـای خود بـه مزیت افزایش توجه دولت به بازار کشـورهای منطقه اشاره کرد. او معتقد اسـت: کشـورهای همسایه و منطقه، ظرفیت‌های مناسـبی بـرای صادرات ایـران دارند، امـا باید الزامـات مربوط به این موضوع مهیا باشـد. این کارشـناس اقتصـاد توضیـح داد: در چند مدت اخیر، دولت سـیزدهم تـلاش زیادی برای توسـعه ارتباطـات تجـاری با کشـورهای منطقه داشـت و عضویـت قطعی در سـازمان همکاری شـانگهای و سایر اقدامات این‌چنین، نشـان از این موضوع دارد. چنـدی پیش نیز، در دومین همایش اقتصادی خزر، ایـران افزایش صادرات غیرنفتی خود به کشـورهای حاشـیه دریـای خـزر را به‌عنوان اهـداف آتی خود مطرح کـرد. در چند مدت اخیر، مناسـبات تجاری ایران با کشورهای همسـایه و منطقه افزایش یافته، اما تمامی این تفاهمات کلی بوده و در جزئیات هنوز پیشـرفتی حاصل نشده اسـت. وی در ادامه تصریح کـرد: بـرای اجرایی شـدن تفاهمـات و برنامه‌های توسـعه‌ای تجـاری، بایـد نشسـت‌های دوجانبه یا چندجانبـه میان ایران و کشـورهای طـرف قرارداد برگـزار و در این مذاکره به جزئیـات نحوه عملیاتی شـدن اهـداف توسـعه‌ای پرداخته شـود. در ادامه به‌طوردقیق‌تر، شـیوه، بسـترهای لازم و سایر موارد ضروری بـرای افزایش صادرات ایران به کشـورهای همسایه شناسایی شود و کشورها با همکاری یکدیگر این ملزومات را مهیا کنند. صادقی به اهمیت اجرای توافق‌هـای تجاری تاکید کـرد و گفت: تنها برقراری ارتباط و انعقاد تفاهمنامه‌های تجاری مهم نیسـت و باید به عملیاتی شدن توافق‌ها نیـز توجـه داشـت. تعییـن کردن هزینه‌های فعالیت‌های تجـاری، چگونگـی ارتباطات بانکـی و نقل‌وانتقالات مالی، تهیـه زیرسـاخت‌های مناسـب حمل‌ونقل و سـایر مـوارد این‌چنینی از جمله مهم‌ترین و اساسـی‌ترین مسـائلی هسـتند که باید ایران با کشورهای منطقه دربـاره جزئیات آنها صحبت کند. تنها در این صورت می‌توان به اجرایی شـدن تفاهمنامه‌ها و قراردادهای تجاری امیدوار باشیم.

اهمیت تدوین نقشه جامع تجارت

رئیس اسـبق سـازمان صنعت، معـدن و تجارت اسـتان تهران تدوین نقشه راه توسعه تجارت را یکی دیگـر از ارکان افزایـش صـادرات غیرنفتی توصیف کـرد و در این‌بـاره توضیح داد: در ابتـدا به اهمیت همکاری سـازمان‌ها و نهادهای مختلف دولتی برای توسـعه صادرات اشـاره شـد. اتاق بازرگانـی ایران، اتاق‌های مشـترک بازرگانی ایران با سـایر کشورها، وزارت امور خارجه و سـازمان توسـعه تجارت باید با برگزاری نشسـت‌های جدی، ابتدا موانع موجود برای افزایش صادرات را شناسـایی کرده و سپس در قالب نقشـه جامع تجـارت، براسـاس اولویت‌های موجود مشکلات را رفع کنند. تنها با حل مشکلات به‌صورت سـازمان‌یافته، می‌توان سـطح همکاری‌های تجاری را افزایـش داد. صادقی ادامه داد: در شـرایط فعلی، کاسـتی‌های جدی برای توسعه تجارت ایران به‌ویژه در امـر صـادرات غیرنفتی ایران وجـود دارد و برای بهبود شرایط و کسب سهم جدی از بازارهای جهانی، باید این موارد شناسایی و برطرف شوند.

ضرورت تبیین رویکردهای مناسب

ایـرج ندیمی، رئیس اسـبق کمیته سیاسـت‌های تجاری مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با صمت ، یکی از مشـکلات مهم توسعه تجارت را مانع‌آفرینی قوانیـن تجاری عنوان کـرد و در این‌باره توضیح داد: اگر خواهان افزایش صادرات غیرنفتی هسـتیم، باید ابتدا ساختارهای فعلی قانونی را اصلاح کنیم، چرا که قوانین تجارت و فعالیت‌های وابسته به آن، مهم‌ترین محدودیت‌ها را بـرای تاجران و بازرگانان ایجاد کرده است. به‌عنوان مثال، یکی از مواردی که باعث کاهش رغبت فعالان تجاری برای انجام صادرات شده، بحث رفع تعهدات ارزی اسـت. ندیمی که مسئولیت نایب رئیسـی کمیسـیون مشـترک اصلاح قانون تجارت مجلس شـورای اسـلامی را نیز برعهده داشـت، در توضیح روند یادشـده گفت: به‌دلیـل تحریم، فعالان تجـاری ایران مجبور به اتخاذ شـیوه‌های غیرمعمول برای انجام فعالیت تجاری هسـتند. از سـویی دیگر، با تغییرات شـرایط تجاری در عرصه‌های بین‌المللی، وجـود قوانیـن قدیمی در حـوزه تجارت، سـرعت معاملات و دادوسـتدهای کشـور را کاهش می‌دهد، اما دولت براسـاس قانون، بیشترین فشـارها را برای بازگشـت سـریع ارزهای صادراتی به بازرگانان وارد می‌کند، از ایـن‌رو حذف قوانین غیرضروری به‌منظور تسریع فعالیت‌های تجاری از اهمیت زیادی برخوردار اسـت. وی در ادامه تصریح کـرد: تبیین رویکردهای تجاری متناسب با سیاسـت‌های صادراتی و وارداتی، می‌تواند نیازهای اقتصادی کشـور در رابطه با تامین ارز را مرتفع کند. اصلاح سـاختارهای قانونی تنها به مسـئله بازگشت ارز منتهی نشده و مسائل دیگری را نیز شـامل می‌شود. رئیس اسبق کمیته سیاست‌های تجاری مجلس شـورای اسـلامی افـزود: به‌طورکلی به‌نظر می‌رسد اصلاح قانون تجارت می‌تواند بیشترین تاثیـر را بر فعالیت‌هـای بازرگانی بگـذارد، از این‌رو کارشناسان عقیده دارند مجلس شورای اسلامی باید همواره با سـرعت بیشتری اصلاح قانون تجارت را در دستور کار خود قرار دهد.

قوانین مانع‌زا حذف شوند

ندیمـی دربـاره اهمیت اصـلاح پایه‌هـای قانونی و مقررات تجارت کلان کشـور گفت: در چند سـال اخیـر، دولت‌هـا تلاش زیـادی برای بهبـود تجارت ایران به‌ویژه صادرات غیرنفتی کشـور انجام داده‌اند، اما یکی از دلایل اصلی به‌ثمر نرسـیدن این تلاش‌ها و تفاهمنامه‌هایی که میان ایران و سـایر کشـورهای منطقه منعقد شـده، وجود ایراد در زیرسـاخت‌های قانونی تجارت است. با چارچوب‌های قدیمی نمی‌توان تجارت پیشـرفته امروز را مدیریت کرد، همچنین از سویی دیگر، در سال‌های اخیر تغییرات مهمی در بدنه ساختاری دولت شکل گرفته است؛ تغییر الگوی‌های مدیریتـی، وظایف نظارتـی و همچنین اصلاح برخی پایه‌های قانونی در کنار یکدیگر، ضرورت اصلاح قانون تجـارت را تایید می‌کننـد. وی در ادامه تصریح کرد: تنظیم تراز تجاری ایـران، از مهم‌ترین وظایف دولت برای بهبود صادرات غیرنفتی ایران است، اما تا زمانی کـه خلأهای جدی در چارچوب‌هـای قوانین تجاری کشـور وجود دارد، نمی‌توان این هدف را به‌سرانجام رسـاند. این قوانین مانع‌آفرین باعث کاهش رغبت و تمایـل بازرگانان برای انجام صادرات شـده‌اند. وجود مشـوق برای فعالیت‌های بازرگانی، مهم‌ترین وظیفه نهادهای دولتی برای توسعه صادرات غیرنفتی است.

ندیمـی خاطرنشـان کـرد: در امـر تجـارت، بـا مجموعـه‌ای از قوانین روبه‌رو هسـتیم که نه‌تنها در مباحث تجاری بلکه بر تولید و صنعت نیـز تاثیرگذار بوده و مجموعه قوانیـن را باید به‌طورکلان اما به‌هم‌پیوسـته مورد نقد و بررسـی قرار داد. تغییرات تجـاری در سـطوح جهانـی و همچنیـن تحـولات سـاختارهای داخلـی مانند کوچک شـدن دولت و واگذاری بخش‌های دولتی به بخش خصوصی، تقویت بازار سرمایه و ...، نه‌تنها به اصلاح قانون تجارت تاکید دارنـد، بلکه این ضرورت را خاطرنشـان می‌کنند که در انجام اصلاحات قانون تجارت، باید به تمامی ابعاد توجه کافی داشته باشیم.

سخن پایانی

به‌گفته بسیاری از کارشناسان، افزایش توجه دولت به بازار کشورهای همسایه از جمله ضرورت‌هایی است که باید در فهرست اولویت‌ها قرار گیرد، در همین راستا، انعقاد تفاهمنامه‌های دوجانبه و چندجانبه مشترک با کشورهای منطقه، گامی مثبت برای توسعه صادرات غیرنفتی ایران است، اما بدیهی است، تنها این مسئله کافی نیسـت و باید تمام محدودیت‌ها، موانع، دسـت‌اندازها و چالش‌های فعالیت‌های بازرگانی، با دیدی باز و گسـترده شناسـایی و در کوتاه‌ترین زمان ممکن رفع شوند. این مسئله، مهم‌ترین نکته‌ای است که باید در لایحه بودجه ۱۴۰۲ به آن توجه کرد.

گزارش صمت از چشم‌انداز رشد تولید ناخالص داخلی معدن نشان داد

معدن در دام دوگانگی سیاست‌ها

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

صادرات کالاهای غیرنفتی همواره به‌عنوان یکی از راه‌های کسب درآمد پایدار در کانون توجه برنامه‌های اقتصادی قرار داشته است. به این منظور، ابتدا مشخص کنیم سیاست اقتصادی کشور رو به کدام سو دارد. به‌عبارت دیگر، درون‌گرا است و بنا را بر حمایت از تولیدات داخلی قرار داده یا برونگرا است و رشد و شکوفایی تولید را در گرو رقابت بین‌المللی می‌داند.

به این ترتیب، تکلیف بخش معدن و صنایع معدنی هم روشن خواهد شد. اگر اقتصاد درونگرا است، شانس صنایع معدنی در تکمیل زنجیره ارزش افزایش پیدا می‌کند و اگر برونگرا است، می‌توان برای افزایش صادرات و ارزآوری برنامه‌ریزی کرد.

اما آنچه امروز در حوزه معدن به‌چشم می‌خورد، نوعی تضاد و تناقض آشکار است. از یک‌سو، کشور به ارز صادراتی حاصل از تولیدات معدنی نیاز دارد و از سوی دیگر، در برنامه چشم‌انداز هفتم توسعه بر تکمیل زنجیره ارزش تاکید شده است. این نابسامانی، داد فعالان هر ۲ بخش را درآورده است و موجب شده هیچ‌کدام به رشد و شکوفایی موردانتظار دست پیدا نکنند.

صمت در آستانه تدوین لایحه بودجه ۱۴۰۲، نظر حسام‌الدین فرهادی‌نسب، مشاور کمیسیون معادن و اتاق بازرگانی اصفهان و کامران وکیل، نایب رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان محصولات معدنی را درباره این پارادوکس معدنی جویا شده است.

عکس: صمت

افزایش تولید ناخالص داخلی

حسام‌الدین فرهادی‌نسب، مشاور کمیسیون معادن و اتاق بازرگانی اصفهان: دولت به بخش معدن به‌چشم منبع درآمد نگاه می‌کند، در صورتی که قرار نیست معدن منابع مالی دولت را تامین کند و این حوزه باید در تولید ناخالص داخلی کشور نقش‌آفرینی داشته باشد و به کمک دیگر صنایع بیاید.

وقتی بحث بودجه به‌میان می‌آید، یعنی قرار است همین نگاه درآمدزایی امتداد پیدا کند. اگر بنا بر این باشد که ما معدن را پیشران اقتصاد در نظر بگیریم، باید الزامات و نیازهایی را که در قانون معادن و نظام مهندسی برای آن پیش‌بینی شده است، محقق کنیم. به‌عبارت ساده‌تر، در عمل باید ۳ درصد نظام مهندسی و ۱۵ درصد منابع طبیعی، ۱۲ درصد جهاد کشاورزی و دیگر حقوق دولتی را به این بخش اختصاص دهیم.

بزرگ‌ترین مشکلی که امروز بخش معدن با آن دست و پنجه نرم می‌کند، تامین ماشین‌آلات است و با حجم زیادی از قوانین، دستورالعمل‌ها، موانع و محدودیت‌هایی که روبه‌روی ما صف کشیده‌اند، این مشکل لاینحل باقی مانده است.

▣ کشتی به‌گل نشسته صادرات

به‌طورموثق، اعلام می‌کنم که بسیاری از معادن فلزی ما تا پایان سال تعطیل می‌شوند و این بهای تصمیم اشتباهی است که دولت در زمانی اتخاذ کرد که به‌علت جنگ اوکراین، بازار جهانی تشنه تولیدات ایرانی بود.

در مقطعی در زمان آغاز جنگ روسیه و اوکراین، فرصتی طلایی برای فولادسازان و معدنداران ما به‌وجود آمد تا بتوانند تولیدات خود را صادر کنند. اما در این دوره دولت با تصویب بخشنامه‌ای نادرست و شتابزده، صادرات را ممنوع کرد و این اقدام به نرخ از دست رفتن بخش اعظمی از بازار صادرکنندگان ایرانی شد.

متاسفانه فرصت مغتنم بهره‌برداری از غیاب روسیه در بازار فولاد دنیا از دست رفت. نتیجه خودتحریمی مسئولان کشور این شد که مجال تاریخی بخش معدن و فولاد کشور از دست رفت و در همین مدت روسیه سیاست خود را تغییر داد و با فروش زیر قیمت و به‌عبارتی دامپینگ قیمتی، بازار را دوباره به‌چنگ آورد. به این ترتیب تولید فولادسازان افت کرد و به‌تبع آن، محصولات بسیاری از معادن سنگ فلزی به‌فروش نرفت و بسیاری از معادن ما در عمل تنها تا پایان سال برنامه‌ریزی تولید دارند.

از طرف دیگر، فاجعه رکود جهانی هم، که اقتصاددانان پیش‌بینی کرده بودند، آغاز شده و ما را در زمینه بازار سنگ‌آهن با بحران افت نرخ رو به رو کرده است.

▣ اجرای انتخابی قانون

وقتی زیرساخت‌ها تامین نیست و کشور ما نمی‌تواند امکانات اولیه بخش معدن را فراهم کند، به‌طورقطع انتظار نمی‌رود خروجی مناسبی از آن به‌دست بیاوریم. ما بخشی از قانون را که به موضوع حقوق دولتی و دریافت بهره مالکانه اشاره دارد، اجرا می‌کنیم، اما جمله بعدی این قانون، یعنی بعد از نقطه پایان را کامل نادیده می‌گیریم و همه راه‌ها را برای اینکه پایندگی و زایندگی را به بخش معدن برگردانیم، مسدود کرده‌ایم.

بخش معدن کشور ما با فولاد و صنایع پایین‌دستی‌اش، ظرفیت نقش‌آفرینی در ۱۶ تا ۲۰ درصد تولید ناخالص داخلی را دارد، اما به‌طورحتم پیش‌نیازهایی لازم است تا برپایه آن این ساختمان را بنا کرد، اما متاسفانه این بستر مهیا نیست و در این شرایط برنامه‌ریزی برای افزایش نقش معدن در بودجه سال آینده چیزی جز فشار مضاعف بر معدندار برای دریافت حقوق دولتی بیشتر نیست.

اگر با کاهش هزینه‌های معدنداری و ایجاد صرفه اقتصادی، رونقی در این حوزه ایجاد شود، تولید، افزایش می‌یابد. به این ترتیب، بخشی که برای تولید داخل نیاز است، مورد استفاده قرار می‌گیرد و مازاد آن می‌تواند صادر شود و ارزآوری داشته باشد.

▣ حمایت انتخابی، پاسخگو نیست

هنوز معلوم نیست ما در حوزه معدن چه سیاستی را دنبال می‌کنیم. آیا هدف حمایت از تولید داخلی است و تکمیل زنجیره ارزش‌افزوده یا صادرات و ارزآوری؟

این دوگانگی از همان باء بسم‌الله در مسائل معدنی وجود دارد تا نون پایان. وقتی صحبت حمایت از تولید داخل می‌شود، این حمایت تنها برای کارگران یک کارخانه نیست و باید شامل حال حدود یک میلیون نفر شاغل بخش معدن هم بشود. این هم تولید داخل است.

حمایت از یک شرکت خودروسازی به بهانه حمایت از تولید داخل، به‌طورکامل نقض‌غرض است. چطور می‌شود حوزه‌ای که ۸۰۰ تا ۹۰۰ هزار نفر نیروی شاغل دارد، برای حمایت از شرکتی با ۸۰۰ یا ۹۰۰ نفر، گروگان گرفته شود؟

از یک طرف، شعار ارزآوری، بالا بردن جی‌دی‌پی و شکوفایی اقتصادی در بخش معدن مطرح می‌شود و از طرف دیگر، به گمرک ابلاغ می‌شود که نباید هیچ ماشینی وارد شود. حقوق دولتی را بی‌هیچ حساب و کتابی افزایش می‌دهیم و به این ترتیب، آشفتگی عجیبی در بخش معدن ایجاد می‌شود.

▣ هوای معدن را داشته باشید

تفاوت بخش معدن با صنعت در این است که در بخش صنعت می‌توان برنامه‌ریزی روزانه داشت، اما در حوزه معدن حتی اطلاع‌رسانی با تاخیر انجام می‌گیرد و شاید یکی، دو روز زمان لازم داشته باشد تا موضوعی به پرسنل شاغل در معدن اطلاع داده شود، زیرا بسیاری از معادن حتی امکانات دسترسی به مخابرات و شبکه ندارند، بنابراین جنس این ۲ حوزه با هم متفاوت است و باید برای بخش معدن ملاحظات بیشتری در نظر گرفت و به‌عبارت ساده‌تر، باید بیشتر هوای معادن را داشته باشیم.

قوانینی که برای بخش معدن وضع می‌شود، شاید به‌واسطه خشن بودن ذات این کار، سخت و خشن است و بدون هیچ‌گونه منطقی اعمال می‌شود.

ما در این بخش به‌طورکامل با مشکل مواجهیم که از یک طرف داد ارزآوری داریم و از طرف دیگر در طلایی‌ترین زمان جلوی صادرات را می‌گیریم.

این تناقضات باعث می‌شود که ما نتوانیم به اهداف مدنظرمان نرسیم. جدای از آن، بلاتکلیفی و سردرگمی آسیب بیشتری ایجاد خواهد کرد. وقتی راه‌حل مشکلی مشخص است، اما به‌جای حل و فصل آن، مرتب تکرار و بازتکرار می‌شود، نتیجه‌ای جز دلسردی فعالان و شاغلان این حوزه به‌دنبال نخواهد داشت.

> نتیجه خودتحریمی مسئولان کشور این شد که مجال تاریخی بخش معدن و فولاد کشور از دست رفت و در همین مدت روسیه سیاست خود را تغییر داد و با فروش زیر قیمت و به‌عبارتی دامپینگ بازار را دوباره به‌چنگ آورد

تصحیح فوری نقش معدن

کامران وکیل ـ نایب رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان محصولات معدنی: حوزه معدن باتوجه به تاب‌آوری و تحریم‌گریزی که دارد، می‌تواند نقش مهمی در افزایش تولید ناخالص داخلی داشته باشد، اما معدن را نمی‌توان در یک سال مدیریت کرد. به‌عنوان مثال، برنامه‌ریزی کنیم تا نقش معدن را در یک سال آینده پررنگ یا کمرنگ‌تر کنیم. ما از اساس در اقتصاد میانبر نداریم و اگر کسی ادعا کند که می‌تواند در یک سال تحولی در این زمینه ایجاد کند، معلوم است هیچ کاری قرار نیست، انجام دهد.

تغییر و تحول در حوزه‌های اقتصادی کند و به‌تدریج رخ می‌دهد. باید برنامه مدنی برای آن وجود داشته باشد و حداقل ۵ یا ۶ سالی براساس آن برنامه پیش رفت تا کم‌کم به‌نتیجه رسید.

خاطرم هست، زمانی آقای نعمت‌زاده در نامه‌ای از مجتبی خسروتاج، رئیس سازمان توسعه تجارت وقت خواسته بود که ظرف مدت یک سال، صادرات ۲ برابر شود. چطور چنین چیزی امکان‌پذیر است؟ صادراتی که در دوره‌ای چند ده ساله در اقتصاد معاصر ایران به عددی رسیده است، چگونه می‌تواند در عرض یک سال افزایش ظرفیتی ۲ برابری داشته باشد یا بازاری کسب کند.

معدن و صنایع معدنی هم همین‌طور است. اگر معدنکاری در دوران معاصر و معادن بزرگی مانند مس سرچشمه کرمان، سنگ‌آهن‌ها و امثال آن را مدنظر قرار دهیم، از اوایل دهه ۵۰ تا امروز به‌تدریج به ظرفیتی دست یافته‌اند و اگر قرار باشد این ظرفیت را افزایش دهیم، حداقل به دوره‌ای ۱۰ ساله نیاز داریم. پس به‌صرف اینکه در بودجه سال آینده چه نقشی برای معادن یا صادرات مواد معدنی در نظر گرفته می‌شود، چندان قابل‌اعتنا نیست.

▣ بلاتکلیفی معدن

تکلیف حوزه معدن مشخص نیست و نمی‌دانیم دنبال توسعه صادرات هستیم یا حمایت از تولید داخلی، البته حمایت از تولید داخل خود یکی از اشتباهات بزرگ دولت است.

در این روش یک چک سفید امضا در اختیار تولیدکنندگان داخلی قرار می‌گیرد تا هر کاری که خواستند انجام دهند و این فرصت را با موانع تعرفه‌ای و ممنوعیت‌ها در اختیار تولیدکننده قرار دهند؛ به‌طور دقیق همان اتفاقی که درباره خودرو افتاده است. اما آیا بازار کشور همسایه هم در اختیار تولیدکننده قرار می‌گیرد؟

پس تولیدکننده‌ای که می‌خواهد در زمینه صادرات ورود کند، اول باید با رقیب در بازار هماوردی کند، پس این شیوه حمایتی در واقع خیانت به تولید است و نتیجه این است که تولیدات کشور ما از خودرو و لوازم خانگی گرفته تا سنگ، کاشی، فولاد، میلگرد و امثال آن هیچ‌یک قابلیت صادراتی ندارند. دلیل این است که تولیدکننده اصلا به بازار خارجی فکر و به همین تولید داخلی بی‌رقیب تکیه کرده و توان صادراتی را کسب نکرده است. از اساس حمایت از تولید داخلی و افزایش صادرات ۲ موضوع به‌طورکامل موازی هستند، اما نمی‌دانم که چه‌کسی این رسم را در کشور شروع کرده است که واردات محصول خارجی را ممنوع کنند و بازار را در اختیار تعدادی تولیدکننده قرار دهند که با هزینه مردم ترک‌تازی کنند، به این شیوه صنایع هرگز پا نخواهند گرفت.

▣ ضرب‌الاجل حمایتی

حمایت از تولید وقتی درست است که ضرب‌الاجلی پشت آن باشد، یعنی به تولیدکننده گفته شود که تنها چند سال بازار انحصاری را در اختیار دارد و در این مدت باید راه خود را به بازار جهانی باز کند. اگر نتوانست؛ مصرف‌کننده نباید تاوان بی‌عرضگی تولیدکننده را بدهد.

به‌اعتقاد من، کاهش سیاست‌های حمایتی پیش‌نیاز توسعه صادرات به‌طورخاص صادرات تولیدات معدنی است.

روزی در سازمان توسعه تجارت، صحبت بر سر این بود که برای صادرات بیشتر سنگ تزئینی فرآوری‌شده چه باید کرد و پاسخ من این بود که باید واردات سنگ تزئینی فرآوری‌شده را آزاد کرد. در این حالت است که تولیدکنندگان ما مجبور می‌شوند، کیفیت و استاندارد محصولات خود را آنقدر افزایش دهند تا بتوانند با رقیب خارجی در بازار داخل رقابت کنند یا حذف شوند. در حال حاضر هیچ الزامی به بهبود کیفیت ندارند، چون رقیبی در این زمینه نیست، اما فشار رقابت باعث می‌شود که به خود بیایند و استانداردهای خود را بالا ببرند و به این ترتیب امکان فعالیت در بازار خارجی را هم پیدا خواهند کرد.

به‌طورخلاصه کاهش دخالت دولت و آزادسازی اقتصاد می‌تواند باعث افزایش رشد اقتصادی و ارزآوری در تمام صنایع شود.

سخن پایانی

تحقیقات مستقل نشان داده که سهم صادرات صنعتی از کل صادرات غیرنفتی ایران، رقم ناچیزی است. یکی از دلایل این چالش، فقدان زیرساخت‌ها و حمایت‌های لازم از بخش صادرات است.

باتوجه به محتوای گزارش، شاید اگر رویکرد دولت در سیاست اقتصادی وضوح بیشتری پیدا کند، جهت‌گیری‌ها در یک راستا قرار گیرند و نقش معدن در اقتصاد کشور پررنگ‌تر و موثرتر شود.

یادداشت

صادرات، مکمل زنجیره تولید است

حجت‌الله فیروزی
عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس

در حوزه معدن، می‌توان نکات برجسته و ویژگی‌های بسیار مهمی را مطرح کرد. نخستین نکته این است که کشور ما از نظر تنوع و میزان ذخایر معدنی در زمره کشورهای برتر جهان است و بخش عمده‌ای از مواد معدنی شناخته‌شده در جهان در کشور ما یافت می‌شود.

نکته دیگر این است که گستردگی معادن در کشور ما بسیار زیاد است و این موضوع در نوع خود کم‌نظیر است.

طبیعی است که با این حجم، تنوع و گستردگی مواد معدنی، اگر بتوانیم از این ظرفیت خوب استفاده کنیم، به‌طورحتم معدن و صنایع معدنی در رشد تولید ناخالص داخلی بسیار اثرگذار خواهد بود.

با مروری به شرایط کشورهای معدن‌خیز دنیا می‌بینیم که برخی از آنها با ظرفیت بسیار کمتر از ما در حوزه معادن به‌خوبی برنامه‌ریزی کرده‌اند و کار می‌کنند. به‌عنوان مثال، ظرفیت معادن بعضی کشورهای امریکای‌جنوبی که در حوزه معدن صاحب‌نام هستند، بسیار کمتر از ذخایر کشور ما است، اما آنها توانسته‌اند از این ظرفیت موجود در کشور خود به‌خوبی استفاده کنند.

بنابراین فعال‌سازی معدن در کشور ما می‌تواند کمک بسیار موثری در افزایش تولید ناخالص داخلی داشته باشد. علاوه بر این، معدن در زمره فعالیت‌های مهم اقتصادی است که امکان اشتغالزایی فراوانی دارد.

علاوه بر این، فعالیت‌های معدنی تاب‌آوری بالایی در برابر تحریم‌ها دارد و محصولات و مواد معدنی به‌میزان کمتری تحریم‌پذیر هستند. به این ترتیب، ریسک سرمایه‌گذاری در این حوزه کمتر است و علاوه بر بازارهای داخلی، بازارهای خارجی گسترده‌ای هم برای فروش یافت می‌شود.

این بازارهای بیرونی تضمین‌کننده سرمایه‌گذاری در حوزه معدن است. پس هم ظرفیت بازار داخلی و هم امکان صادرات منطقه‌ای و جهانی ریسک سرمایه‌گذاری در حوزه معدن را کاهش می‌دهد.

البته هرچقدر به‌سمت تکمیل زنجیره‌های تولید حرکت کنیم، ارزش‌افزوده بیشتری ایجاد می‌شود و نقش تکمیل‌کننده و موثرتری در درآمدزایی دارد، اما طبیعی است که صادرات مکمل زنجیره تولید است و هر میزان که امکان صادرات فراهم شود، به‌همان میزان، امکان توسعه تولید را فراهم آورده‌ایم.

هر تولیدی در بازار منطقه‌ای خود به‌طورحتم مصرف محدودی دارد و زمانی می‌توانیم بگوییم حمایت از تولید انجام گرفته است که حمایت از صادرات داشته باشیم و در حقیقت با این کار حلقه تولید را تکمیل کنیم و به‌همان نسبت که بازار بیرونی به‌دست می‌آوریم، به همان نسبت بتوانیم تولید را افزایش بدهیم. پس از یک‌سو، صادرات مکمل تولید است و از سوی دیگر، تولید لازمه حمایت از صادرات است. به‌طورقطع بدون صادرات نمی‌توانیم حرف از رشد و تولید برنیم و تولید بدون بازاریابی و صادرات محکوم به شکست است، بنابراین لازم است سیاست کشور ما این باشد که با توسعه صادرات، بازاریابی جهانی، تعریف و یافتن بازارهای جدید و حمایت از تجار و بازرگانان و کسانی که در سطح جهانی فعالیت اقتصادی انجام می‌دهند و محصولات کشور را در دنیا عرضه می‌کنند، تولید مورد حمایت قرار بگیرد. بدیهی است، ظرفیت مصرف در داخل محدود است و اگر صادرات در کنار آن وجود نداشته باشد، در عمل تولید در جایی متوقف و محدود می‌شود و برای سرمایه‌گذار و تولیدکننده دیگر صرفه اقتصادی نخواهد داشت که تولید خود را افزایش دهند و باتوجه به اینکه هزینه‌های تولید بالا می‌رود، اگر توسعه پیدا نکند، به‌طورحتم زیان خواهد دید و ضربه خواهد خورد، بنابراین تنها راه جلوگیری از ضرر و زیان و توقف تولید این است که بازار صادراتی گسترش پیدا کند.

همان‌طور که اشاره شد، اگر در کشور سیاست واحدی در حمایت از صادرات نباشد و تولید به زنجیره صادرات متصل نشود، به‌طورقطع نمی‌توان تولید را حفظ کرد و به رشد و شکوفایی رساند. در کشور ما، حمایت از تولید وجود دارد، اما سازکارهای آن باید بازتعریف و عملیاتی شود، از جمله سازکارها این است که سفارتخانه‌ها، رایزنان بازرگانی داشته باشند تا بتوانند در زمینه بازاریابی به صادرکنندگان کمک کنند. علاوه بر این، با کاهش عوارض صادرات، تسهیل مقررات و ارائه اطلاعات دقیق و کامل از کشورهای گوناگون، بازرگانان را به فعالیت بیشتر در این زمینه تشویق و ترغیب کنند. به‌علاوه درباره بازگرداندن ارز ناشی از صادرات نباید با مقررات سختگیرانه دست و پای صادرکننده را ببندیم، به‌ویژه در شرایط فعلی که محدودیت بانکی وجود دارد، دولت باید تسهیلگری بیشتری داشته باشد تا صادرکننده و بازرگان آسیب نبینند و بازارها را از دست ندهند. نکته مهم دیگر این است که نباید با مقررات خلق‌الساعه و با تغییر مداوم مقررات به بازرگان، تاجر و صادرکننده آسیب وارد شود. صادرکننده باید اعتماد و اطمینان داشته باشد که مقررات ثابت و حمایتگر است تا بتواند روی بازار هدف برنامه‌ریزی کند. بازرگانان به‌طورمعمول با زحمات زیاد، بازاری پیدا می‌کنند، اما با تغییر مقررات، این حوزه دچار تلاطم می‌شود و بازار صادراتی از دست می‌رود که این رویه بسیار ناصوابی است.

پنجشنبه
۱۹ آبان ۱۴۰۱- ۱۵ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴ - ۱۰ نوامبر ۲۰۲۲- شماره ۲۱۹۴-پیاپی ۳۵۱۲

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

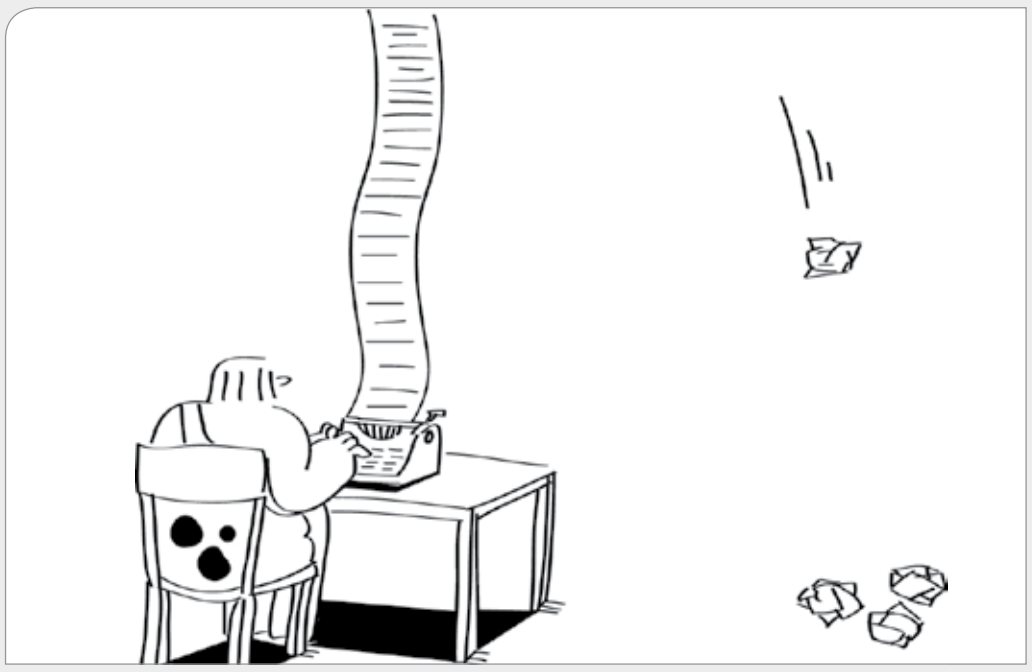
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۲۲۷۴۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۳ - ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶- کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

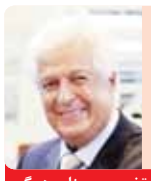
کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

یادداشت

فرصت‌هایی که از دست می‌روند

رضا رضایی- عضو هیات‌مدیره انجمن تخصصی صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه‌سازان

قوانین خلق‌الساعه، یکی از معضلات صنعتگران بوده که قدرت برنامه‌ریزی را از آنها گرفته است. این امر باعث مسموم شدن فضای کسب‌وکار شده و تولید را با چالش روبه‌رو می‌کند.

در فضای پرتنش نمی‌توان برنامه‌ای روشن ارائه داد و همچنان قوانین مزاحم، کار را برای صنعتگران سخت کرده است. بیش از یک دهه است شعارهایی در حوزه رفع موانع تولید و تسهیل فضای کسب‌وکار داده می‌شود، اما در عمل تغییر خاصی رخ نمی‌دهد.

صنعت خودرو تقریبا ۲ دهه است (به‌ویژه در دهه اخیر) موردانتقاد بوده و نهادهای مرتبط و غیرمرتبط درباره آن اظهارنظر کرده‌اند. آیا به‌وجود آمدن چنین فضایی، کمکی به بهبود و اصلاح صنعت کرده یا می‌کند؟ آیا اظهارنظرهای غیرکارشناسانه می‌تواند مشکلات صنعت خودرو را حل‌وفصل کند؟ بارها اعلام شد قیمت‌گذاری محصولات باید اصلاح و مشکل کیفیت رفع شود؛ دو موضوعی که بهم مرتبط هستند.

اگر در تصمیمات به جمع‌بندی واحدی نرسیم و قوانین و برنامه‌ها برای بلندمدت تدوین نشود، به‌زودی شاهد خواهیم بود که خودروسازی قطر، امارات و روسیه از صنعت خودرو ایران جلو می‌افتند؛ به‌این ترتیب بازار منطقه را از دست داده و سهم خودروسازان ایرانی به این کشورها اختصاص می‌یابد. امروز صنعت با هوش مصنوعی، در حال تحول است و در حالی که واحدهای صنعتی جهان به شکل هوشمندانه اداره می‌شوند، صنعتگران ما همچنان درگیر مشکلات پیش‌پا افتاده‌ای همچون قیمت‌گذاری هستند که فرصت‌ها را از آنها می‌گیرند.

صنعت دنیا با سرعت فناوری در حال تحول است و ما هنوز درگیر بخشنامه‌ها و قوانینی هستیم که یکدیگر را نقض می‌کنند. توسعه در چنین فضایی محقق نمی‌شود. در حال حاضر بخشی از کاهش تیراژ کمی و کیفی تولید به قوانین متناقض برمی‌گردد، حتی در تصمیم‌گیری‌ها کلان هم هماهنگی لازم وجود ندارد و برخی مواقع شاهد ردشدن موضوعی از سوی یک مسئول هستیم که پیش‌تر از سوی مسئول دیگری بیان شده بود.

به‌عنوان نمونه در این تناقض‌ها می‌توان به مسئله‌ای خرد بین خودروساز و قطعه‌ساز اشاره کرد؛ در حالی که در قراردادها آمده هزینه قطعات تامین شده باید ۴ ماهه از سوی خودروساز پرداخت شود این زمان به ۶ ماه و بعضا یک سال می‌رسد، این در حالی است که قطعه‌ساز برای خرید مواد اولیه موردنیاز مانند مس، آلومینیوم و... باید پول را پیش از تحویل محصولات بپردازد. در واقع برخورد متفاوت و بعضا متناقض در حوزه تولید، خود معضلی در صنایع کشور به‌شمار می‌رود.

برخوردهای دوگانه سبب شده امروز دو خودروساز بزرگ کشور با زیان انباشته بیش از ۱۰۰ هزار میلیارد تومانی روبه‌رو باشند. نتیجه اینکه هر کس بدون شناخت کافی درباره حوزه‌ای اظهارنظر می‌کند، این می‌شود که در گام‌های ابتدای باقی می‌مانیم.

سیاست‌ها، برنامه‌ها، روش‌ها و... برای هدایت صنعت، درست چیده نشده است و در واقع برنامه‌ها متناسب با اهداف پیش نمی‌رود، زیرا ثباتی در تصمیمات وجود ندارد و نتیجه این می‌شود که روزبه‌روز از توسعه دورتر می‌شویم. برای رسیدن به ثبات در تصمیمات صنعتی باید از الگوهای موفق در هر حوزه پیروی کنیم.

به‌عنوان مثال در صنعت خودرو نگاه به تجربه کشورهایی مانند چین و ترکیه می‌تواند کمک‌کننده باشد. دولتمردان چینی در دوره‌ای تصمیم گرفتند در صنعت خودرو، مقام نخست فروش را در بازار داشته باشند و در کمتر از دو دهه به این امر مهم دست یافتند.

نخست قوانینی تصویب شد که ثبات داشتند و تناقضی بین تبصره‌ها و بخشنامه‌های آن وجود نداشت و در ادامه فضای امن اقتصادی فراهم شد؛ به‌این ترتیب، چین موفق به جذب سرمایه‌گذاران خارجی فعال در حوزه خودروسازی شد، بسیاری از برندها در این کشور مبادرت به سرمایه‌گذاری کرده و در فضایی بدون تنش و تغییر فعالیت کردند.

این در حالی است که مسائلی مانند عرضه خودرو به بورس، واردات، اصلاح قیمت محصولات و... بارها محلی برای تناقض‌گویی مسئولان و مدیران دولتی نسبت به صنعت خودرو شده است. این صنعت، یکی از صنایع پیشران و دارای اهمیت در اقتصاد کشور بوده که وقتی تصمیمی در بخشی از آن گرفته می‌شود، با انتقاد کارشناسان و به‌ویژه نمایندگان خانه ملت، دچار تغییر خواهد شد.

این نشان می‌دهد مسیر حرکت دو نهاد یکی نبوده که به‌نوعی موجب ائتلاف وقت شده و تنش‌زاست. چنین فضایی، فعالان صنعت را خسته و بی‌انگیزه کرده و هنگامی که در چنین فضایی ناچار به فعالیت باشند، فقط به مسائل روزمره پرداخته و به جای توسعه‌یافتگی، دچار روزمرگی می‌شوند.

سیاست باید یکی باشد و حتی با تغییر افراد و مدیران، برنامه‌ها باید از سوی مدیر جدید ادامه پیدا کند، نه‌آنکه دوباره برنامه‌های جدید تدوین شود که گاهی کاملا متفاوت و متضاد از برنامه‌های قبل است؛ نباید این‌گونه باشد که مسئولی سخنی بگوید و مدیری دیگر، هدفی دیگر داشته باشد. این نشان می‌دهد برنامه‌ها سلیقه‌ای بوده و به همان نسبت متزلزل و قابل تغییر هستند. ثبات در قوانین کسب‌وکار، یکی از اصل‌های مهم برای هدف‌گذاری مسیر آینده است.

فروش زیرمیزی قطعات یدکی قوت گرفت

پارادوکس جدید در بازار قطعات یدکی

فاطمه امیراحمدی: باهدف مقابله با قاچاق کالا، ۱۱۰ هزار قلم کالا، شناسه رهگیری دریافت کرده‌اند. کیفیت، موضوع اصلی طرح شناسنامه‌دار کردن قطعات یدکی حوزه خودرو و لوازم‌خانگی است.

به‌دنبال اجرایی شدن طرح وزارت صنعت، معدن و تجارت برای ساماندهی بازار قطعات یدکی، در مرحله نخست تمام فعالان در حوزه قطعات یدکی خودرو اعم از تولیدکننده، واردکننده، توزیع‌کننده و خرده‌فروش باید تا ۱۵ مهر در سامانه جامع تجارت ثبت‌نام می‌کردند و در مرحله دوم، کالاها باید شناسه‌دار شوند. در این زمینه، تاکنون بیش از ۶۰ هزار شناسه کالا برای لوازم‌یدکی خودرو صادرشده که هر یک از این شناسه‌ها مربوط به یک نوع کالا با یک برند و ویژگی خاص است. طرح ابتدا با دو قلم کالای باتری و کمک‌فنر اجرا و البته همزمان شناسه‌گذاری ۵۴ طبقه از گروه کالاهای لوازم‌یدکی شروع شد. در مجموعه گروه‌های کالایی برای ۳۱۴ طبقه کالا، شناسه‌گذاری در حال انجام است. در دو قلم کالای اعلام‌شده در طرح، ۱۱۰۰ شناسه برای کمک‌فنر و ۳۸۰۰ شناسه برای باتری موجود است که شامل انواع کالاها و برندها می‌شود. از ۱۵ مرداد تا ۱۵ مهر به بنکداران و فروشگاه‌داران مهلت داده شد موجودی قطعات خود را در سامانه جامع تجارت اظهار و کدشناسا دریافت کنند، در غیر این صورت موجودی آنها به عنوان کالای قاچاق ضبط خواهد شد.

عکس: صمت

طرح مبارزه با قاچاق کالا

قانون جدید که اصلاح قانون مبارزه با قاچاق است این امکان را به ما می‌دهد تا بتوانیم کسانی که خدمات‌دهنده کالاهای بی‌کیفیت و قاچاق هستند، جرم‌انگاری شوند و مثل سابق نیست که کالاهای قاچاق در شبکه رسمی کشور مبادله شوند. مرحله نخست طرح کدشناسا، ۱۵ فروردین امسال آغاز شد و قرار بود تا خرداد تمام کمک‌فنرها و باتری خودروهای موجود در بازار هم وارداتی‌ها و هم تولید داخل، دارای کدشناسا شوند. در ادامه، ۵۳ قلم اضافه شد و در حال‌حاضر این کد برای ۵۵ قطعه در بازار لوازم یدکی الزامی شده است. دومین مهلت برای دریافت کد شناسا، ۱۵ مرداد تعیین و در نهایت به‌دلیل آماده نبودن زیرساخت‌ها، تا ۱۵ مهر تمدید شد. از این تاریخ به بعد، هر یک از این ۵۵ قلم که موفق به دریافت کد رهگیری نشوند، کالای قاچاق محسوب شده و ضبط می‌شود. براساس سخنان فعالان بازار قطعات یدکی، سامانه جامع تجارت، پنجره‌ای برای اظهار قطعات موجود در بازار دارد، فعال نبوده و کدی صادر نکرده است. حال با این شرایط، آیا موجودی بازار قطعات یدکی به عنوان کالای قاچاق جمع‌آوری خواهد شد؟ آیا این موضوع منجر به خالی شدن بازار و کمیابی کالاها نمی‌شود؟

کد رهگیری دردسرساز شد

امیرحسین صیرفی از کارشناسان بازار قطعات یدکی خودرو درباره پایان مهلت اظهار اقلام بدون کد رهگیری در بازار به صمت گفت: تا امروز (۱۷ مهر) پنجره‌ای نظر که در سامانه جامع تجارت برای ثبت کالاهایی که دارای کد شناسا نیستند، درنظر گرفته شده بود، فعال نشده است. از ۱۵ مرداد قرار بود این پنجره فعال شود تا دارندگان ۵۵ قلم کالا که نیازمند کد رهگیری هستند، آنها را اظهار و کد شناسا دریافت کنند. وی افزود: برای مدت کوتاهی این پنجره باز شد و تعدادی از فعالان بازار قطعات یدکی، قطعاتی را به‌ثبت رساندند، اما تا امروز حتی این اقلام ثبت شده هم موفق به دریافت کد رهگیری نشده‌اند، زیرا از سوی نهاد مربوطه مورد بررسی قرار نگرفته‌اند.

وی افزود: از ابتدای هفته، موجودی مربوط به این اقلام در بازار، کالای قاچاق محسوب شده و به‌راحتی قابل ضبط هستند. او در ادامه سخنان خود عنوان کرد: بازرسان با حضور در بازار قطعات یدکی به‌دنبال جمع‌آوری قطعات بدون کد شناسا بودند که در نهایت منجر به تشنج در بازار شد. عدم برنامه‌ریزی درست و فراهم نبودن زیرساخت‌ها سبب شده پارادوکسی در بازار قطعات یدکی کشور به‌وجود آید و سرمایه افراد در صف قاچاق قرار گیرد.

▣ چه کسی باید پاسخگو باشد

صیرفی با بیان اینکه ضرورت دارد وزارت صنعت، معدن و تجارت هرچه زودتر مسئله را مورد رسیدگی قرار دهد، گفت: درحال‌حاضر فعالان بازار قطعات یدکی ناچار شده‌اند این اقلام را از قفسه‌های فروش به انبارها منتقل کنند تا موضوع تعیین‌تکلیف شود.

او اظهار کرد: برخوردهای سلیقه‌ای، بسیاری از طرح‌های خوب را ناکارآمد و برنامه‌ها را از مسیر خود خارج می‌کند. این کارشناس حوزه قطعات یدکی با بیان اینکه درحال‌حاضر براساس قانون هر کالایی بدون شناسه در سطح عرضه، قاچاق به‌شمار می‌رود، تصریح کرد: این در حالی است که نمی‌توان به این راحتی سرمایه اصناف را در ردیف قطعات قاچاق تلقی کرد. وقتی زیرساخت برای اجرای یک طرح کلان آماده نیست، این مشکل اصناف نبوده و وزارت صنعت، معدن و تجارت باید در این باره به بررسی موضوع بپردازد. صیرفی در ادامه سخنان خود اظهار کرد: وزارت صنعت، معدن و تجارت از اتحادیه فروشندگان لوازم یدکی خودرو و ماشین‌آلات تهران خواسته تا متعهد شود تمام این ۵۵ قلم موجود در بازار که فاقد کد شناسا هستند، قاچاق نیستند تا اجازه فروش آنها داده شود. این در حالی است که حجم این اقلام بسیار بالا بوده و به این سهولت قابل بررسی مورد به مورد نیست. علاوه‌بر این، انبارها ملک شخصی افراد بوده و نمی‌توان به این ملک‌ها ورود و درباره موجودی آنها اظهارنظر کرد.

▣ تنش‌های بازار یدکی

این کارشناس بازار قطعات یدکی در ادامه به چالش بعدی صنف لوازم یدکی خودرو اشاره کرد و گفت: پایان مهلت ثبت‌نام قطعات یدکی برای دریافت کد شناسا، بازار را با تنش مواجه کرده و این موضوع که این اقلام باید تا ۱۵ آذر به‌فروش برسد، بازار را با تنش‌های بیشتری روبه‌رو خواهد کرد. به‌طور قطع این حجم از کالاها که مربوط به سال‌ها قبل بوده و برای پشتیبانی مدل‌های قدیمی است و باید در بازار موجودی داشته باشند، امکان فروش در مدت دو ماه را نخواهند داشت. او اظهار کرد: اگر قرار است در طرح موفق باشیم باید آن‌گونه که اصناف می‌توانند تغییر کنند، موضوع پیگیری شود، نه آن‌گونه که مسئولان دولتی می‌خواهند؛ اینکه در مدت ۳ یا ۴ ماه مسئله حل‌وفصل شود. این شدنی نیست، زیرا برخی قطعات مانند قطعات پیکان بازار تقاضای زیادی نداشته و به سرعت فروش نمی‌روند. این فعال بازار قطعات یدکی با بیان اینکه طرح کدشناسا، ضرورت این بازار است، ادامه داد: البته نحوه اجرای طرح جای انتقاد زیادی دارد. حتی سامانه جامع تجارت، چابکی لازم را نداشته و این خلأها کار را در اجرا با مشکل مواجه کرده‌است.

▣ از شفاف‌سازی تا بازار سیاه

صیرفی با تاکید بر نبود برنامه‌ریزی درست برای ساماندهی بازار قطعات یدکی خودرو یادآور شد: این امر اعتماد بسیاری از افراد موافق طرح را خدشه‌دار کرده و سبب شده در صف آنها نیز مخالفان قرار گیرند؛ بنابراین می‌توان پیش‌بینی کرد ادامه روند با دشواری‌های بیشتری همراه خواهد شد. او گفت: درحال‌حاضر فروشندگان زیادی کالاهای بدون کد رهگیری خود را در سامانه جامع تجارت اظهار کرده‌اند، اما هنوز موفق به دریافت کد شناسا نشده‌اند؛ بنابراین

در ادامه بستر برای فروش‌های زیرمیزی فراهم می‌شود؛ به‌این ترتیب عرصه فروش غیرشفاف شده به‌طوری که صاحب کالا فهرست اقلام را از مشتری گرفته و قطعات را ارسال می‌کند. او ادامه داد: پروژه‌ای که هدفش شفاف‌سازی در سطح بازار قطعات یدکی بود، خود زمینه‌ساز فروش‌های زیرمیزی شده و شکل‌گیری بازار سیاه با کمیابی اقلام محتمل است. در این میان، افزایش قیمت‌ها هم دور از انتظار نیست. حتی در ادامه این فضای غیرشفاف صنف قطعات یدکی، مسئله قاچاق پررنگ‌تر شده و قطعات زیرپله‌ای هم مجالی برای بازاریابی خواهند داشت.

▣ دومینوی آسیب

این کارشناس بازار قطعات یدکی افزود: در این راستا هم برخی از کسبه ترجیح می‌دهند سرمایه خود را از کشور خارج کرده یا تغییر کاربری بدهند.

این مسئله به عنوان یک دومینو، بخش‌های دیگر کشور را هم دربرمی‌گیرد و ناوگان حمل‌ونقل جاده‌ای کشور با مشکلات عدیده‌ای مواجه خواهد شد. صیرفی در پایان به دو پارامتر اعتماد و صداقت اشاره کرد و گفت: با قرار گرفتن برخی قطعات یدکی در فهرست اقلام قاچاق (در حالی که زیرساخت خوداظهاری فراهم نبود) اعتماد را از بین برده و فعال نشدن پنجره‌ای که برای عملیاتی کردن طرح ضرورت داشت، صداقت را زیرسوال برده است.

موجودی بازار، بسیار زیاد است

در ادامه مهدی ستوده از فعالان بازار قطعات یدکی درباره پایان مهلت خوداظهاری فروشندگان قطعات یدکی و صادر نشدن کدشناسا به صمت گفت: از ابتدا مشخص بود که این طرح کلان به نتیجه نخواهد رسید، زیرا هزاران اقلام ریز و درشت در بازار لوازم یدکی خودرو وجود دارد که لیست کردن آنها و دادن کد رهگیری به آنها با سهولت قابل انجام نبوده یا حداقل در مدت ۳ تا ۴ ماه محقق نمی‌شود. وی افزود: بزرگی و گستردگی بازار یدکی خودرو، حجم زیادی از قطعات یدکی را در خود جمع‌آوری کرده که پیچیدگی این بازار را رقم زده است.

اگر انبارهای فروشندگان بازار یدکی مورد بررسی قرار گیرد، هنوز قطعاتی مانند یاتاقان پیکان‌های قدیمی در این بازار موجود است یا برخی سیم‌کشی‌ها برای ۱۰ سال پیش بوده و در انبارها دپو هستند.

▣ فروش فله‌ای قطعات

ستوده در ادامه سخنان خود به فروش فله‌ای قطعات که به‌تازگی در حال انجام است، اشاره کرد و گفت: برخی تولیدکنندگان شیوه فروش خود را تغییر داده و محصولات خود را فله‌ای و بدون بسته‌بندی مناسب عرضه می‌کنند، زیرا بخشی از سختگیری‌ها بدون فراهم شدن زیرساخت‌ها، تولیدکنندگان و فروشندگان را ناگزیر به فعالیت ناشفاف می‌کند. این فعال بازار در پایان تاکید کرد: ساماندهی بازار قطعات یدکی زمان‌بر است. چنین طرح‌هایی باید در بازه زمانی طولانی، پیگیری و اجرا شوند.

سخن پایانی

بنابر این گزارش، مهلت خوداظهاری فروشندگان قطعات یدکی بدون کد رهگیری، ۱۵ مهر به پایان رسیده و از این تاریخ به بعد ۵۵ قلم از قطعات یدکی که ملزم به داشتن کد شناسا هستند در صورت نداشتن کد رهگیری قاچاق بوده و از سوی بازرسان ضبط می‌شوند. بارها کارشناسان این بازار عنوان کرده‌اند گستردگی بازار یدکی قطعات خودرو اجرای طرح‌ها را با دشواری همراه کرده و باید برای برنامه‌ریزی و اجرای طرح‌ها از نظرات فعالان این بازار استفاده کرد. با تمام تلاش‌ها به نظر می‌رسد وزارت صنعت، معدن و تجارت تا امروز موفق به اجرای طرح کد شناسا نشده و در این مسیر، راه طولانی در پیش دارد.